

כתבה אחרונה בסידרה: מים
שיעבוד המשק לזרים — זהו

לדחות!

לדחות!

מיה יותר חשוב בחיים, השמל או מים?
מי שינסה לתת תשובה, או להכניס תקע חשמלי כוס מים — יזכה שהשאלה אינה הגיונית. שני הדברים חשובים כשזקוקים להם, והאחד אינו יכול להיות תחליף לשני. המיתקן הדרתכליתי להתפלת מים ולהפקת חשמל נוצר, כי בערים גדולות וברכוזי תעשייה גדולים בעולם יש צריכת חשמל גדולה, וגם דרישה למים רבים. התברר לחוקרים שאפשר לשלב ייצור חשמל עם התפלת מים, ושווה עשוי להיות כדאי — בתנאי שגם המים וגם החשמל דרושים באותו המקום.

בשתי הכתובות הקודמות בסידרה, הוכיח העולם הזה כי המים המתפללים אינם דרושים לישראל במחיר העולה על 17 עד 20 אנורות למטר מעוקב, בעוד המיתקן יספק אותם במחיר העולה על חצי לירה.

עתה הגיעה העת לבדוק האם התכלית השניה של המיתקן הדרתכליתי — החשמל — דרוש לישראל.

לפי תחזיות של חברת החשמל תזדקק ישראל בשנות ה-70 לעוד 200 אלף קילוואט. צריכת החשמל הכללית תהיה אז מיליון קילוואט. למראית עין משתלבת תחזית זו יפה בתוכניות ההתפלה, כי המיתקן הגיוני המוצע יפיק בדיוק את הכמות שתהיה דרושה — 200 אלף קילוואט.

אך זוהי אשליה, שמקורה בשטחיות. כי הוא יפיק אותם בדרך מיוחדת לו, שאינה מתאימה למשק החשמל בארץ. ההסבר לכך הוא, במונחים פשטניים: מיתקן גרעיני, כדי שיגיע לגבול הכדאיות, חייב לעבוד במלוא יכולתו, כל הזמן ללא הפסקה, גם ביום וגם בלילה, גם בשבתות וגם בחגים. צריכת החשמל, לעומת זאת, יורדת בארץ בשעות הלילה, בשבתות ובחגים, עד לכדי 30% בלבד מן הצריכה הגדולה בשעות העומס.

חברת החשמל מתכננת את עבודתה כך, שתחנות הכוח הזולות ביותר, המפיקות את החשמל הזול יותר, תעבודנה להספקת תיצורכת החשמל הקבועה גם ביום וגם בלילה. תחנות כוח משוכללות פחות, המייצרות חשמל יקר יותר, פועלות רק חלק מן הזמן — בשעות העומס הגדול. כך נחסכות למדינה הוצאות רבות.

כשיופעל המיתקן הגרעיני, שוב לא תהיה עוד אפשרות גמישה זו. כל שאר תחנות הכוח תושבתנה, גם הזולות והיעילות ביותר, כדי שהמיתקן הגרעיני יוכל להמשיך ולייצר חשמל.

כתב על כך ד"ר חיים כץ, מנהל המחלקה הכלכלית של חברת החשמל: "אם יהיה צורך להפעיל את תחנות הכוח של המיתקן הדרתכליתי באופן מכסימאלי, בגלל השפעת דרגת ניצולו על מחיר המים — בו בזמן שקיימות יחידות ייצור חשמל יעילות יותר — תגרום שיטת עבודה זו הפסד למשק החשמל".

הפסד למשק החשמל — פירושו הפסד לאורח החיים של מים.

***
כיום שמאלי וזרים ימני

אך יהיו עוד הפסדים כאלה. למשל, ההפסד הכרוך בהכנת רזרבות מאתימות. כל קילוקל במערכת החשמל בארץ עלול לגרום הפסדים נוראים, כפי שקרה לא מכבר בניו יורק, עת שותק לגמרי חלק גדול מן התעשייה האמריקאית.

כדי למנוע סכנה כזו, מחזיקה חברת החשמל רזרבות מספיקות למיקרי-חירום. רזרבות אלה הן תחנות הכוח כולן, הפועלות 15 אחוז מתחת ליכולתן המכסימאלית, ואז, כאשר חל קילוקל בתחנה אחת — מופעלות כל יתר התחנות במלוא יכולתן, ומשלימות את החסר. בדרך זו יכולה תחנת רידונג, למשל, להתקלקל, מבלי שתשותק כל התעשייה באזור תל-אביב.

המיתקן הגרעיני לא יוכל להיכנס לתוך שיטת החירום, כי יש להפעילו ביכולת היכולת, כל הזמן. לכן תיאלץ חברת החשמל להגדיל את הרזרבות שלה בתחנות הכוח האחרות. המיתקן הגרעיני יפיק 20 אחוז מן החשמל בארץ, ולכן תופעלנה תחנות כוח אחרות ב-20 אחוז מתחת ליכולתן.

רזרבות אלה הן חיוניות במיוחד לגבי תחנה גרעינית, כי קילוקל בכור גרעיני יכול להימשך חצי שנה או שנה. גם החלפת דלק שיגרתית נמשכת זמן רב. יש להפסיק את פעולת הכור, להמתין עד שיעטנו ועד שעוצמת הקרינה הגרעינית תפחת בו. רק אז אפשר להוציא מתוכו את האורניום המשומש ולהכניס במקומו אורניום חדש.

בסדירה

(המשך מעמוד 8)

מנחם בגין. היה זמן כששנא את פינחס לבון. כיום שונא בן-גוריון רק איש אחד: לוי אשכול. הדבר בא לידי גילוי משעשע כאשר דנה הכנסת השבוע בהחלטת ה' ממשה שלא לקיים את מיצעד יום-העצמ' את בירושלים.

מירוץ חרות-רפ"י. בן-גוריון, ה' נעדר מרוב הישיבות, תפס הפעם את מקומו בשורה הראשונה, ליד משה דיין, כשהוא ערוך לקרב.

ההצעה הראשונה על נושא זה באה מפי חרות. השמיע אותה, ללא התלהבות יתרה, ח"כ יעקב מרדור, גם הוא אחד הנעדרים הגדולים של הבית. מרדור רוצה להתפטר מזמן, אך חרות אסרה זאת עליו, כי הבא בתור, ברשימת גח"ל, הוא איש המפלגה הליברלית. טען מרדור: ההחלטה פוגעת במעמדה של ירושלים כבירת ישראל.

על אותה טענה קלושה חזר שמעון פרס, בפאתוס רב יותר. במירוץ אל כתר המנהיגות של השוביניזם הצרופ, יד רפ"י היא על העליונה, כי גירסתה היא רעננה וצעירה יותר מגירסת חרות.

שינאה מבמלת שינאה. בן-גוריון ישב דרוך וחיכה. ההזדמנות שלו הגיעה כאשר עלה על הווכן לוי אשכול, טענתו: אפשר לבחור בין מיצעד קטן וחלוש בי ירושלים, ובין מיצעד-ראווה גדול במקום

תושבי
הראשון-לציון
נסיציונה
ורחובות

מוזמנים להרצאתו של

אורי אבנרי

על הנושא:

טנקים כה - טנקים שם

אשר תתקיים ביום שישי זה, 25.2, בשעה 8.30 בערב, באולם ראשון ב' הראשון-לציון.

בסוף ההרצאה יענה אורי אבנרי לשאלות הקהל וידחה על פעולות הסייעה בכנסת.

★

בטאון התנועה

בשבוע הבא ייצא לאור הגליון הראשון של בטאון תנועת העולם הזה — כוח חדש. בטאון זה יכלול דיווח על פעולות התנועה, ימשש במה לביורר רעיוני ולהיכוח בין החברים, וימסור על עבודת קבוצות הריון.

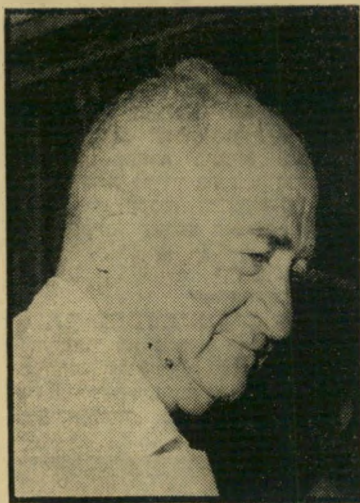
חברים המעוניינים למסור חומר לפירסום, מתבקשים לשולחו לת.ד. 136 תל-אביב (בטאון התנועה). רכזי החסיבות מתבקשים לשגר לכתובת זו דו"ח איר-זוני על הנעשה בחסיבות, ולוח הפעילות לשבועות הקרובים, לפירסום בגליון זה.

הבטאון יופץ בין חברי התנועה ר' אודיה (במחיר 75 אנורות הגליון). הזמנות של גליונות בודדים, או מררי כות, יש להפנות למזכירות הבטאון, ת.ד. 136 תל-אביב.

★

פגישה בגבעתיים

של חברי התנועה באזור רמת-גן, גב' עתיים, בני-ברק תתקיים ביום ב' הבא, 28.2, בשעה 8.30 בערב, באולם העשור, רחוב וייצמן 10 בגבעתיים.

ח"כ מורקים
אדוני מכפר-סבא

אחר. כי הסכם שביתת-המשק אוסר על הבאת ושק כבד לירושלים, ולא כדאי להפר את ההסכם בשל עניין של מה-בכך. (תוך כדי כך השמיע אשכול הודעה בלתי-זדירה: שהוא מוכן להפר את ההסכם בכל עת בשל עניין חשוב).

אשכול: ... גם שלושת המיצעדים ש' קוימו בעבר בירושלים היו מיצעדים קטני-עם, חלשים ורפים.

בן-גוריון (בצעקה): זה לא אמת, אדוני!

אשכול: שמעתי מה שהאדון אמר, ו' אני בשל.

בכנסת אסור להגיד "אדוני". התוארים המקובלים הם "חבר-הכנסת" ו"כבוד הש". אך האדונים לא יכלו להתאפק:

אשכול: ... אני מסתפק בזה ש'ש דובר-אמת אחד בינינו...

בן-גוריון: יש רבים!

אשכול: אני מסתפק בזה שמבין ל'ו הצדקים יש בכנסת צדיק אחד.

מורקים (רפיי): יש לאדון זה שם.

אשכול: גם לי יש שם, אדוני מכפר-סבא. גט לי יש שם, וגם תפקידו

העניין עצמו הורס, ברוב גדול מסדר-היום. אך הוא כהביר דבר חשוב מאוד: בן-גוריון שוב אינו שונא את מנחם בגין. הוא אף שיתף-פעולה עם בגין בקריאת-ביניים, ובגין ביקש שבן-גוריון יתווך על קריאתיו, כדי שיוכל לשמען יותר טוב. אמנם ישבו השניים כמעט זה בצד זה, אך עמדו עבה הפריד ביניהם.

אם תימשך התפתחות זו, יישאר העמוד הגורם היחיד, המפריד בין חרות ורפ"י.

• היה זה אחד המיקרים המעטים בהם הצביעה שיטת העולם הזה — כוח חדש עם הממשלה.

ד"ר חיים כץ